

„Tak, to by bylo,“ řek chlápek a zamk skříňku, ve který byly moje civilní šaty uložený nejmíň na půl roku. „Vokaž se, nojo, de to. Já teda nosím rači kostkovaný košile, míň se špiněj. Ale tydle zelený sou zas dobrý na léto, když už máš plný zuby lidí a chceš si někam zalízt. V týhle,“ píchl se do rozložitýho červenočerně károvanýho hrudníku, „seš přeci jenom nápadnej. Ale na to přídeš časem.“

Klíč vod mý skříňky pověsil na desku pod číslo 38. „Todle číslo si pamatuj, nebo si ho rači někam napiš. Než dostaneš dovolenku, zapomněl bys ho,“ podal mi kousek papíru a propisku.

„Děkuju vám, pane.“

„Jo tak eště todle. Na nějaký vám a pane klidně zapomeň. My si tady všichni tykáme, jasný? Páč sme na tom všichni stejně. A místo pane se vobyčejně říká kamaráde, to je takovej zvyk. Jinak se menuju Ken!“

„Jak prosím?“

„Nečum na mě tak vyjeveně, nevíš, že máme přezdívky? To je nařízený, do měsíce bys měl taky nějakou mít. Ale s tím si nedělej hlavu, vo to se už postaráme. Jakže se to menuješ, Zdeněk? Zatím Zdeněk. Tak ahoj, Ken.“ Vzal mou pravou ruku do své, lehce ji stiskl a pak udělal nečekaný pohyb. „Takle se podává ruka, budeš si to pamatovat?“

„Budu. - Nemyslel sem, že je to tady tak složitý.“

„Zvykneš si,“ zabručel a vystrkal mě z místnosti. Kromě desítek úzkých skříňek na šaty v ní bylo už jen umyvadlo a zrcadlo. A deska s klíčkama. Všim sem si, že některý sou beznadějně zaprášený.

„Kene, prosim vás - prosim tě, za co mi můžou sebrat dovolenku?“

„No... to je různý. Třeba když vokradeš kamaráda... ale za to bych tě já spíš navrhl na přeložení. No, rozhoduje vo tom šerif. Po poradě s vostatníma. Ale už dávno se nestalo, že by někomu zatrhl dovolenku. Když budeš chtít, dostaneš se každýho půl roku na tejděn ven.“

„Chtít! Copak je někdo, kdo nechce?“ zasmál sem se.

Ken něco nesrozumitelně zahuhlal. Zamk domeček, mlčky ukázal na můj ranec, tak sem si ho nahodil a šli sme. „Je ti eště něco nejasný?“ zeptal se, když sme sešli z asfaltky a stoupali lesní cestou.

„Kdo je to šerif?“

„Aha. Šerifa poznáš podle týhle hvězdy,“ cvrnkl do kousku plechu, kterej se mu blejskal na vestě z pravý kůže. Je to někdo jako - ‘

„- bachař?“ napověděl sem. Ken mě zpražil pohledem.

„- jako předseda vězeňský samosprávy, když teda chceš. Je volenej svou osadou - to je určitá skupina trampů, který žijou spolu,“ odpověděl na můj nechápavej pohled.

„A já sem zařazenej do tvý - osady, jo,“

„Ne. Můžeš bejt, až esli tě přijmeme. A to nebude hned. Do tý doby seš takzvanej tramp samotář.“

Už podruhý řek to slovo. Ale překous sem to.

S předsedou samosprávy je líp si to nerozházet.

Cesta se vinula pořád vzhůru a byla čím dál užší. Zato báglu přibejvalo na váze. Ken stoupal přede mnou, pravidelně jako stroj, já supěl za nim a proklínal se, že sem se nechal ukecat na tuhle rasovinu. Zlatej Pankrác! S těma dozorcema by se to snad dalo vydržet, kdybych se dokázal ovládnout a zkrotit. Nojo, kdybych. Patří mně to, nadával sem si v duchu a sotva popadal dech. Ken už byl dobrejch padesát metrů přede mnou a nevypadal, že by chtěl zvolnit tempo. Pak mi najednou zmizel, protože cesta zatáčela.

„Kene!“ zavolal sem. Nic.

„Kene, počkej!“ zařval sem a vyplivl pajšl definitivně. Zase nic. Vyděsil sem se. Náhle mi došlo, že můžu zabloudit a chcípnout hlady. Dovíjesli bych trefil zpátky do Dobříše. A nezastřelili by mě tam jako uprchlíka?

„Kene!!!“ zahulákal sem naposledy, už v poklusu. Netušil sem, co dokáže člověk, když ho žene strach. Těch asi osmdesát metrů mi trvalo sotva minutu. Ken seděl na vývratu a zapaloval si cigáro.

„Copak, sme ňáký uhoněný,“ přivítal mě posměšně a nabíd mi taky. Vdech sem kouř a rozkašlal se. Ken se řehtal jak puklej chleba. Začínal sem ho nenávidět.

„Rači si nejdřív vydechni,“ poradil mi. „Každej grýnhorn má zpočátku tydle potíže. Lidi nejsou zvyklí na pohyb a námahu. Za tři neděle ti to ani nepřídě.“

„Co?“ zděsil sem se. „To se zas někam pude?“

„To víš že jo,“ tlemil se Ken. „Skoro každej den. Třeba jen nakupovat.“

„To tady nemůžou zařídit autobus? Nebo lanovku?“ rozhořčil sem se.

„Kde si myslíš že seš - na dovolený? Jednou seš hochu tramp, tak nepočítej s ňákým pohodlím.“

Měl sem toho akorát dost.

„Poslyš, Kene,“ povídám tiše a výhružně, „z Pankráce mě poslali sem, protože sem jednomu bachařovi rozbil hubu. Víš za co? Furt oslovoval každýho: osobo bez občanských práv. Jak dlouho mi eště budeš předhazovat, že sem ted'ko tramp?“

Ken se na mě vážně zadíval. „Uvažuješ čistě masňácky. Teda civilně. To tě přejde. My se za to už nestydíme, že sme trampové. Je fakt, že ze začátku to každej bere jako nadávku. Ale... ty vopravdový trampové tehdy; ty si tak skutečně říkali. Dokonce na to byli prej hrdý. A my sme jediný, kdo dokážou žít, jako žili voni. Až se ti poprvé podaří rozdělát voheň z mokrého dříví...

Já vím, ty mi řekneš, co z toho, proč napodobovat nějakou spodinu, sebranku, s kerou zatočili už před nějakajma čtyřyceti, padesáti lety. To je právě vono. Můžeme my dneska vopravdu vědět, jaký byli? Nebo si to jen pamatuješ ze školy z dějepisu? Tak vidíš... Jasný je, že do trampskýho skansenu, představovat trampa, slušnýho člověka nedostaneš. Proto sem posílaj ty, co to s nima nejde ani v kriminále. A většina z nich se stejně rači rozhodne pro uranový doly.

Proč tys šel vlastně sem?“

„Ale... ukecali mě. Vězeňské doktor pořád jásal: takovej svalovec, vás je na uran škoda,“ povídám a najednou mě napadne, že vedle Kena vypadám jako trochu statnější tyčka vod rajčat. Pokusím se to zamluvit: „Kene, ale proč vlastně existuje tramská rezervace? Nač celá ta šaškárna, když ty šupáky už před půl stoletím vyhubili?“

Vykulí na mě modrý voči, vroubený vějířkama hnědejch vrásek.

„Naivko! Kvůli prachům přece! Zejtra je sobota, počkej jak se hned zrána začnou hrnout lidi. Víš co se tady vytříská na vlezným? A přitom do nás prakticky nic neinvestují.“

„To se živíte lovem jak pračlověci?“ vyprsknu.

„No, to zrovna ne - aspoň ne furt. Vobčas si přilepšíme. Takovej zajíc není špatnej. A je to zadara.“

„A jaký sem jinak vozej jídlo?“

„Žádný. To si kupujem a vaříme sami. Za prachy, co utržíme za suvenýry. Neřek bys, kolik masňáci - jako návštěvníci - cvaknou třeba za camrátko,“ ukázal malou dřevěnou pomalovanou placičku, kterou měl zavěšenou u pasu. „Jenže zrovna todle není na prodej. To sem dostal na potlachu Oregonu před měsícem. - Zvedej se, už je to kousek. Teď sme akorát v půlce cesty.“ Zatmělo se mi před vočima, ale vstal sem. Ken se nabízí, že mi ponese ranec, říkal mu usárna. Uvítal sem to. Čekal sem, že aspoň s tou zátěží trochu zbrzdí, ale šlapal kupodivu pořád stejně rychle. Já se táh za ním. Vyšli sme zase na silničku a pustili se po ní, samozřejmě vzhůru.

„Ahoj!“ zavolal vzadu dívčí hlas. Otočili sme se. „Tě vidim, Kene,“ ječela ta holka a hnala se k nám. Najednou sem si uvědomil, co mám na sobě za hadry, a zatoužil sem bejt civilně voblečenej. Až pak mi došlo, že vona má vodřený manžestráky a vytahaný triko a že to teda musí bejt taky trampka. Ale na ní to vypadalo přirozeně, byla ten typ, co může chodit třeba v pytlí. Moc pěkná holka. Je teda fakt, že už jsem mladou a pohlednou ženskou pěkně dlouho neviděl. Ty, co sme měli za tím účelem na Pankráci...

„Ahoj, Žiletka,“ povídá Ken, když nás holka došla. Myslel sem, že máš volno až do neděle?“

„Taky že jo. A vrátila sem se už včera,“ řekla holka hořce. „Víš přece, jak sem se těšila na dovolenku. Ale mělš pravdu, ty a všichni. Nejdřív sem myslela, že po mně všichni čuměj, že smrdím kouřem, takže každého napadne, odkud sem přišla. Ale nebylo to tím. Když sem se vydrhla, neparfémovala a namalovala, bylo to stejný. To je ve všem. Třeba promluvíš, úplně normálním hlasem, a voni všichni nadskočej. Chcípliny zelený. - Mimo chodem, kam dete? Jo tak máme kousek společnou cestu.“ ‘

Vykročilta. Nedalo mi to.

„Sleč- Žiletka, ukaž, vezmu ti bágel.“

Zasmála se. „Hele, ty sešovej, co? No, vobyčejně si nosim tele sama, ale když seš tak vochetnej...“

Sundala ranec a já si ho nasadil na záda. Boha, co v tom ta ženská má? Kamení? Moje usárna byla nejmíň o polovinu, lehčí. Žiletka s Kenem si všimli, jak sem se zapotácel, a mrkli na sebe. Rozhod sem se, že to vydržím, kdyby jánevímco, jen aby neměli důvod se pošklebovat.

„Jakýho ti přidělili hlídače?“ zeptal se Ken.

„Šlo to. Člověk z toho teda má divnej pocit, žejo, seš zvyklej na svobodu - jako teda že tě tady nikdo nekontroluje, když nepočítám, že nás pozorujou turisté. Tam sem se necejtila. Myslela sem, že je to tím hlídačem, ale jeden večer se mi ho podařilo setřást a bylo to stejný. Furt ten pocit, že sem pod ztřeštěným dohledem.“

„Cos dělala?“

„No...“ Najednou, mluvila neochotně a vyhýbavě. „Šla sem do jednoho baru, kam sem dřív

chodila. Jo, víš co je novýho? Videá v hospodách sou zrušený. Vono jim o prej snižovalo konzumaci, když se každej díval na vlastní program. Takže teď všichni kolektivně čuměj na televizi. Chtěla sem si objednat u barmanky něco mokrýho, a vona mě vůbec neslyšela. Zrovna jel jakejsi seriál. Tak sem na ni houkla, všichni se votočili, zazírali na mě a čuměli dál do bedny. Krom tý barmanky. Ta se ani neohlídla, řekla: okamžik, a nalila mi až vo přestávce. Kene, ty lidi se hejbjaj jen v tý čtvrt hodině, co sou v televizi přestávky!“

„To víš že jo. Proto taky byly zavedený.“ „Nejhorší bylo, že mě poznal vrchní. Poslal mi ke stolu jednoho chlapa a furt na mě mrkal. Asi myslel, že sem už venku, a chtěl mi dohodit nákej kšeft do začátku. Tak sem si vyposlechla, co bylo v televizi včera, jakej je program na zítřek a jaký hity má doma na kazetách. A že si koupil letadlo, ale je problém sehnat dobrýho pilota. Celou dobu na mě valil bulvy jak na displej a div se neudávil umělejma burákama. Když sem si představila, že by na mě někdo takovej šáhl... No, ty čtyry dny svobody na mě holt bylo moc. Tak sem zas doma. Teda tady. Jediný, co mě blaží, že ten můj hlídač to asi eště neví!“

„Neboj. Ty ho hned informovali. A esli je chytřej, tak řek, že ti to sám doporučil pro nevhodný chování. Že by si na tebe jinak musel stěžovat.“

Žiletka stiskla rty. Vzala si ode mě tele, protože sme došli na rozcestí. Schválně sem sledoval, esli se taky prohne, ale nic. Zeptala se, jak se menuju.

„Tak fajn, Zdeňku, stav se někdy za náma. Momentálně sme na Štokách. Osada Svítání. Ahoj!“
Zmizela po pěšině.

Řek sem: „Kene, hod’ sem ten můj bág! Ponesu si ho sám.“

Zasmál se: „Po tom Žiletčiným ho ani neucejtíš, co? To víš, jídlo něco váží. Ale nech to bejt, za chvilku sme na fleku. - Tak co, už věříš, že sou lidi, kerý nechtěj dovolenku? Třeba se na ni taky vykašleš, až přijde čas.“

„Já? V žádným případě Už teď mám spočítaný, že jich mám do konce trestu šest. A třeba by mně za vzorný chování povolili vrátit se na Pankrác, ne?“

„Když si podáš žádost... Tady ti nikdo překážky dělat nebude. - Takovejch je dost, šup do rezervace, šup zpátky.“

„Jak dlouho seš tady ty?“

„Jedenác let.“

Zatmělo se mi před vočima. Jedenáct let! „Proboha! A na koliks byl vodsouzenej?“

„Na sedm,“ řekl tiše Ken.